

LA ESQUELLA

DE LA

TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH
 HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI
 DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 cèntims cada número per tot Espanya
 Números atrassats 120 cèntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
 LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
 BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ
 Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
 Cuba y Puerto-Rico, 4.—Estranger, 5

CAPS DE BROT

JOAQUIM NÚÑEZ

En alas de la fama lo seu nom
 per tot s'estén y vola;
 es un dels més brillants primers
 [actors
 de la escena espanyola.

CRÓNICA

No fa gayres dias un periódich de Sant Feliu de Guixols publicava la següent noticia:

«Se murmura sobre si s' han extraviat alguns tapissos, quadros al oli, creus y altres adminículs del culte católich, que segons se diu, desde'l temps dels benedictins estavan guardats en los prestatjes de la sagristia de nostra iglesia parroquial.

»Se fan coincidir aquests rumors ab la vinguda a Sant Feliu de un negociant en antigüetats.»

Cada vegada que rebo una noticia de aquest género, no puch menos de pensar ab lo decret dictat per en Ruiz Zorrilla, al principi de la Revolució de Setembre, en virtut del qual, l' Estat devia incautarse de las preciositats artísticas y arqueológicas existents en totas las iglesias d' Espanya, al objecte de salvarlas de la rapacitat y la codicia.

La majoria del clero no las aprecia per res... es a dir, si: las aprecia per pulirselas a la primera ocasió que se li presenta.

Aquells exemplars preciosos que 'ns legaren las generacions passadas, com un recort y una ensenyansa, desapareixen per anar a enriquir los museos extrangers. May falta una ánima piadosa y desinteressada disposta a descambiarlos per uns quants bitllets de Banch.

Crech que no valia la pena de que las fieras devotas de Burgos, aixussadas pel clero, assessinesin al gobernador de aquella provincia, en lo moment en que aquest funcionari s' presentava a la catedral a cumplir las ordres del ministeri de Foment. Si aquestas ordres s' haguessen cumplert ab tot rigor, la religió s' hauria estalviat no pocas profanacions y l' art no pocas perduas irreparables.

* * *

L' altre dia, lo senador Sr. Esteban Collantes revelá que 'l Cabildo catedral de Salamanca havia venut per 5,000 pessetas dos arquetas bissantinas de extraordinari mérit.

Y lo més curiós es que 'l comprador de las tals arquetas siguié desgarrifinse! 'l juheu Rotschild.

Lo bisbe de Salamanca, que s' trobava present en la sessió en que tal denuncia fou feta, no s' inmutá lo mes mínim, y lluny de negar lo fet ó de declarar quan menos que aquest havia tingut efecte sense 'l séu coneixement, digué ab tot lo salero de qu' es capás un bisbe:

—Las arquetas en qüestió sigueren enagenadas per atendre necessitats imperiosas de la diócessis.

Lo govern que satisfá puntualment las atencions del clero, dirá si es admissible la rahó alegada pel bisbe de Salamanca. Admetentla sense cap reparo, resultarà que tot lo qu' existeix a las iglesias y las iglesias mateixas son propietat absoluta del clero que las administra.

Lo dia qu' en Rostchild pretenga convertir una catedral en sinagoga, no tindrà més que comprarla. Ab la mateixa rahó que avuy s' enagenan duas arquetas bissantinas, podrá enagenarse demá qualsevol edifici religiós. Quartos tinga per pagarlo, que en lo demás no té de haverhi la dificultat mes mínima.

Y ara pregunto jo: ¿Qui es mes vituperable: 'ls caps-calents que a l' any 35, jutjant incompatible la llibertat ab l' existencia de determinadas ordres religiosas, van destruir tants convents, entregantlos a las flamas, ó 'l clero que ab la major sanch freda especula ab las antigüetats religiosas, guiat únicament per un fi de lucro?

Aquells en mitj de la exacerbació de las passions, no mostravan cap mira interessada; en cam-

bi 'l clero erigeix com a únich móvil de la seva conducta la repugnant sentencia: «La qüestió son quartos.»

* * *

Ja sé que se 'm dirá que no tots los capellans son fets ab lo mateix motllo. Aquí está, contrastant ab lo bisbe de Salamanca, 'l bisbe de Vich, fundador de un hermós é interessant museo diocesá y restaurador de la Bassilica de Ripoll.

Ha fet una gran obra, no pot negarse. Pero aqueixa obra—la creació del Museo diocesá sobre tot—¿será permanent?

Supósinse que 'l bisbe de Salamanca, per un etzar qualsevol, es trasladat a Vich. Lo primer que farà al possessionarse del cárrech, será, sens duple, extasiarse davant de aquell bé de Déu de Museo; y desseguida formulará 'l següent argument:

—Si a Salamanca de dugas arquetas mitj corcadas me 'n varen donar un miler de duros ¿quánt no me 'n donarian de tota aquesta colecció?

En aquell moment, lo comissionat de 'n Rotschild que al enterarse del traslado del Prelat es probable que aniria seguint las sévas petjadas de rigurós incógnit, apareixeria davant del bisbe y li diria:

—Vaja, Sr. bisbe: ¿qué fém fira?

—Pot ser si. Deixim enterar avants de las necessitats de la diócessis, que ja presumo que son moltas. Demá ja n' estaré enterat. ¿Te cap inconvenient en passar demá?

—Ab moltíssim gust.

—Porti forsa quartos.

—Perdi cuydado. La fortuna del méu principal es inagotable.

Y l' endemá mateix se tancaria 'l mercat.

Tant ne vull... Tant n' ofereixo... Possihi mil duros mes... Partim la diferencia... ¡Fet!...

Y vels' hi aquí com los afanys arqueológichs del bisbe Morgades y 'ls fruyts de la séva activitat y del séu zel poden malograrse en un dir Jesús, sense que ningú puga evitarho, ja que 'l Sr. Moret, en representació del govern, a propòsit de la venta de las arquetas bissantinas, vá dir que l' *Estat no podía mesclarse en l' administració privada de las diócessis.*

* * *

Durant las festas de Ripoll, ahont varen reunir-se set ó vuit mitrats, crech que hauria valgut la pena y hauria sigut además molt edificant, que ells, a una, haguessen protestat contra la conducta observada pel séu colega de Salamanca, cedint a un juheu duas arquetas bissantinas per mil duros.

Lo bisbe de la Seu, Sr. Cassanyas, encarregat del sermó principal, en lloch de dir que 'l catalanisme havia de ser adversari de las llibertats modernas, hauria pogut dir que de lo qu' es principalment enemich lo catalanisme, es dels bisbes que s' puleixen las antigüetats de las Catedrals.

Y quan parlá de la desamortisació eclesiástica, a la qual atribuheix la miseria que avuy té que sufrir lo poble espanyol, hauria pogut exclamar:

—Deu que castiga als desamortisadors láichs que tan sense consideració varen vendres los bens de la Iglesia, castigará ab més rigor encare als bisbes poch escrupulosos que, per una cantitat alsada, cedeixen als juheus las preciositats artísticas de las iglesias. Afortunadament aquests bisbes son *castelláns.*

Si aixís s' hagués expressat, hauria donat lo cop. Los catalanistas, que ja varen rebre molt bé tot alló que vá dir contra las llibertats modernas,

haurien esclatat, al crit estrepitos de:—«¡Visca lo bisbe Cassanyas!... ¡Visca lo princep de la Vall d'Andorra!...»

Qui més vá disfrutar, sens dupte, durant las festas de Ripoll, sigué 'l capitalista Sr. Prat.

Satisfet, estufat, traspuant alegría per tots los poros, ell podia dir:

—La restauració del monestir se 'm deu á mí. Lo bisbe de Vich hi ha posat las oracions, y jo hi he posat los quartos.

Quan la campana brandava á festa, 'l Sr. Prat deya:

—Aquesta campana li pagada jo.

Ell mateix, al visitar la iglesia, 's desvivía ensenyantho tot. Al trobarse davant del sepulcre de Berenguer III, digué:

—Sento no haverlo pogut fer tan luxós com el meu, porque la veritat es que á n' al meu, m' hi he gastat un ull de la cara.

Lo Sr. Prat no compra arquetas com en Rostchild; pero 's dona 'l gust de enterrar á la séva familia dintre del monestir de Ripoll, en un sepulcre més suntuós que 'l dels soberáns del antich comptat de Barcelona.

Ja no falta sino que sobre 'l sepulcre del senyor Prat, s' hi inscrigui en lletras d' or, aquell célebre distich popular:

«BARCELONA ES BONA
SI LA BOSSA SONA.»

* * *

En l' ápat, que seguí á la ceremonia religiosa, D. Jaume vá tenir una idea colossal, com totas las sévas.

Figürinse que vá invitar al arquebisbe de Tarragona, allí present, á restaurar Poblet y Santas Creus.

¡Vaya una manera de comprometre á la gent!

L' arquebisbe de Tarragona perdé 'l color, y ab una mica més lo dinar se li indigesta.

¡Restaurar Poblet y Santas Creus!... ¡No hi ha més que dirho!... ¡Y de ahont surten las missas per unas empresas tan colossals?...

—¡Aquí estoy yo!...—digué 'l marqués de Comillas.

¡Figürinse quin entussiasme! Vaja, Sr. Prat, ja pot desarse. Aquí está 'l marqués de Comillas. Y aquest no fará com vosté. Lo marqués de Comillas no demanará que l' enterrin ni á Santas Creus, ni á Poblet. A Comillas mateix té ja 'l panteón de la familia.

Tot lo més que fará 'l Sr. Marqués será demanar que se li permeti construhir una serie de ninxos modestos per anarhi enterrant als accionistas de la Trasatlántica, que 's vajan morint de inanió, cansats d' esperar l' hora de anar á las oficinas á cobrar algún dividendo.

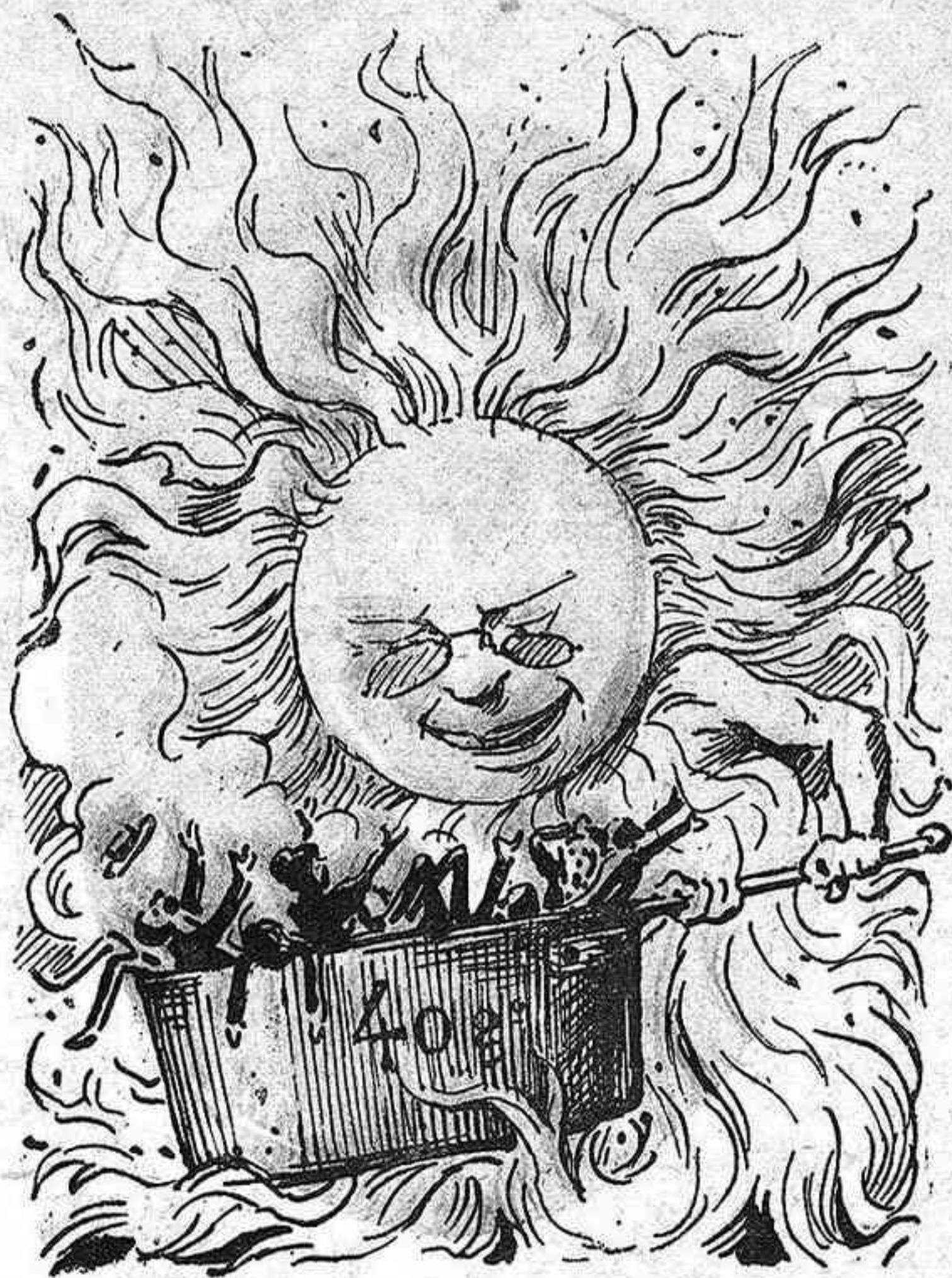
L' últim eco de Ripoll, trasmés pel *Noticiero*:

«Al elevarse 'l globo aerostático, cuyas ascensiones formaban parte del programa de festejos, rasgóse, deshinchándose y produciendo el desencanto de los mirones.»

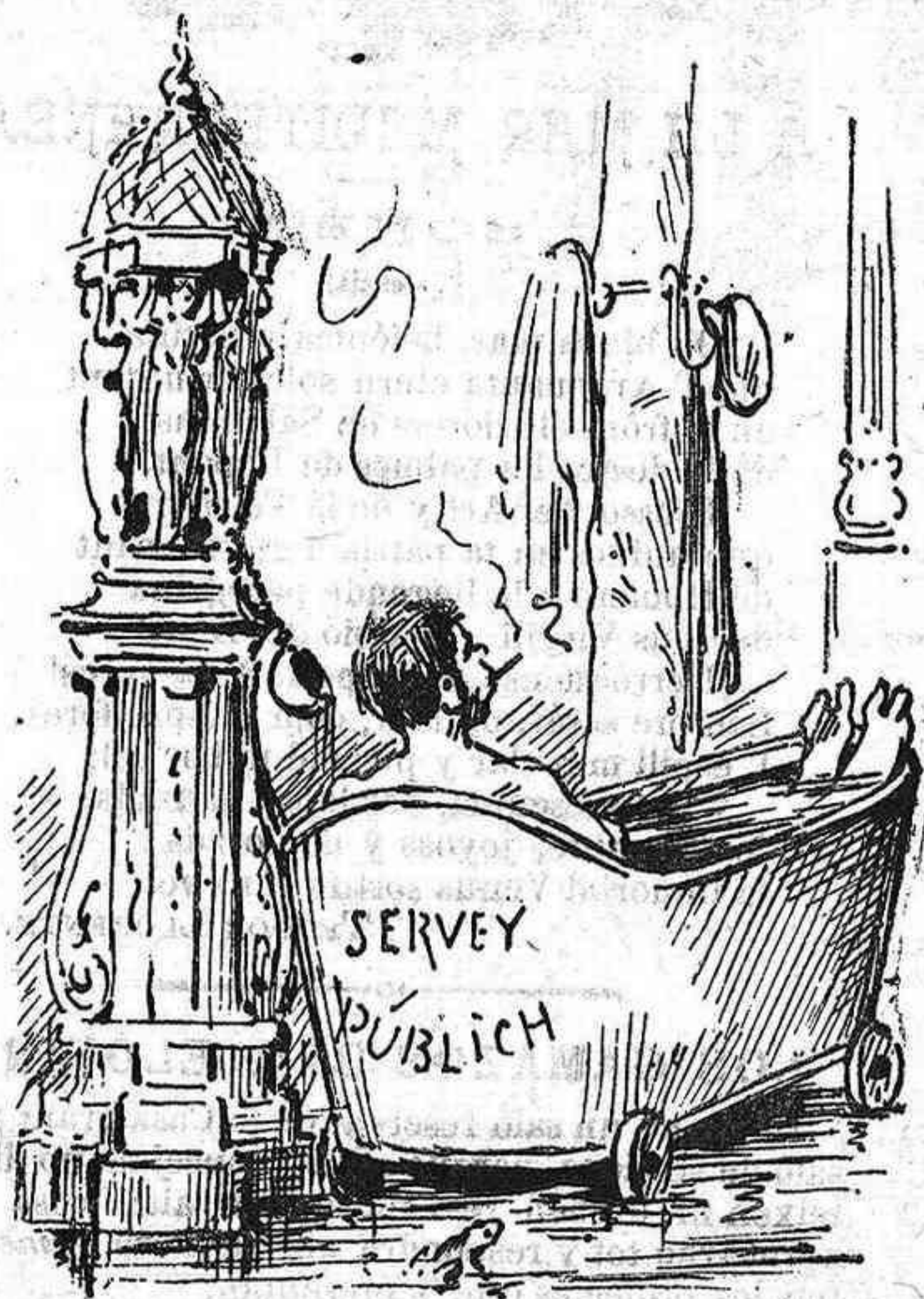
Crech que aquest globo es lo símbol dels catalanistas, que acudiren á las festas de Ripoll animats de la idea de fer un acte sensacional. També ells pretenian elevarse; pero 's van esquinsar; se 'ls vá escapar lo fum de palla, y van caure desinfiats.

P. DEL O.

ROTISSERIE DEL SOL

—¡Aul ¿qui vol menjar personas?
¡Calentonas, calentonas!

Si aquesta calor no minva,
diuhen que l' Ajuntament
posará banyeras públicas
per refrescá un xich la gent.

A LA MAR MEDITERRANEA

SONET

(Valenciá)

¡Oh blava mar, helénica y llatina
que l' Argonauta etern solca triufant,
en lo front els llorers de Salamina,
en la destra les palmes de Lepant!

¡Bressol del Art y de la Fé divina
que unixes en ta patria 'l gloriós cant
de Homero á la llegenda peregrina
del dols Virgili y la visió del Dant!

¡Derróquense els imperis á tes vores!
Sempre serás, oh Mar, com sempre fores,
l' espill mes clar y pur del millor cel;
y de ta escuma, per lo sol daurada,
jove sempre, joyosa y namorada
la immortal Venus sortirà sens vel.

TEODOR LLORENTE.

LOS GAMAZOS BARCELONINS

Estém en un saló reservat de la Casa gran; no 'l saló de sessions, porque allí 'ls concejals no discuteixen ni diuen res: allí no fan altra cosa que aprobarho tot y respondre ab un etern *jamen!* á tots los projectes que 's presentan.

Los simpátichs regidors seuen amigablement reunits alrededor d' una taula. Un d' ells, lo que 's cuyda de la caixa, fa una senyal recomanant lo silenci, y comensa á enrahonar.

—Amichs—diu ab un tó una mica fúnebre—la corporació municipal no té un céntim; avuy hi trencat la guardiola de la ciutat y l' he trobada buyda.—

Los concejals se miran los uns als altres ab un ayre indefinible de tristesa y consternació.

—¿Completament buyda?

—Completament. Las causas, tots las sabéu tan bé com jo. Hem malgastat una pila de quartos; hem fet viatjes á Génova, hem celebrat unas festas del Centenari que 'ns han costat un ull de la cara... y de tant en tant ens hem obsequiat nosaltres mateixos ab algun xefís. *De aquellos polvos vienen estos lodos*, d' aquells despilfarros ve aquesta escassés.

—Jo no crech—salta un—que las causas que 'l president ha enumerat pugan haver produhit ellas solas aquests lamentables efectes. A mi 'm sembla que si no 's haguessim embolicat ab la ditxosa escala monumental...

—Ni ab la caríssima instalació de la colecció de fieras...

—Ni haguessim transigit en lo negoci del marqués d' Ayerbe...

—Ni haguessim realisat aquella desventurada exposició d' arts industrials...

—Permétinne—fa 'l president, pera tallar aquella pluja de discretas acusacions;—tot hi ha ajudat, tot hi ha contribuhit; pero ara no es ocasió de lamentarse, que 'ls laments no donan diners y aquí de lo que 's tracta es de surtir depressa y bé de la penuria que 'ns rodeja.

—¡Té rahó!—exclama un de moreno:—los bunyols, fets están y no poden adobarse. Recordeu que jo ja us ho deya:—Aquest sistema de fer y desfer ens portará al Hospici; aixó d' aixecar una tanca avuy y tréurela demá; aixó de instalar avuy los pobres en los baixos del dipòsit d' ayguas y l' endemá volguerlos instalar en lo primer pis, es un sistema detestable, car, ruinós. Pero... *consumatum est*: acceptém la situació tal com se presenta, y mirém de surtirne ayrosament. ¿No necessitém quartos? Pues busquémne.

—Aquí está 'l bussilis. ¿D' ahont los anirém á treure? Tot está escurat, tot está explotat, hem clavat ja la grapa á tot arreu y es inútil obrir l' aixeta; no raja.

—¿Per xó s' espanta? En circunstancias difícils es quan se posa á proba 'l talent dels homes. Aquí del geni; aquí de la iniciativa de cadascú. ¿Los arbitres vells están agotats? Inventémne de nous.

—¡Oh!—murmura un botiguer, que en sentint parlar d' inventar ja tremola:—¿qui es capás d' inventarlos? ¿Qué 's pensa qu' es tan fácil com aixó?

—¿No?—replica 'l moreno, posantse 'ls lentes al extrém del nas pera donar mes magestat á la persona:—ja veurá com en cinch minuts trobém deu arbitres nous. Tingui: jo ja 'n tinch un.

—¡Digui!

—Podriam posar un impost als colomistas.

—¡Protesto!—salta en Passarell:—los colomars son lo millor adorno de las regions altas de la ciutat, y... vaja, no permeteré que s' atenti á la independència dels coloms.

—¡Callin!—exclama en Fita:—¿y si fessim pagar un tant per cada test que 's tingui al balcó?

—Y un per cada persiana.

—Y un per cada persona que surti á guaytar.

—Me sembla que no van bé—fa 'l president ab certa benevolencia:—¿veuen? Jo, sense rumiar tant com vostés, acabo de trobar un impost nou, que crech que 'ls agradará.

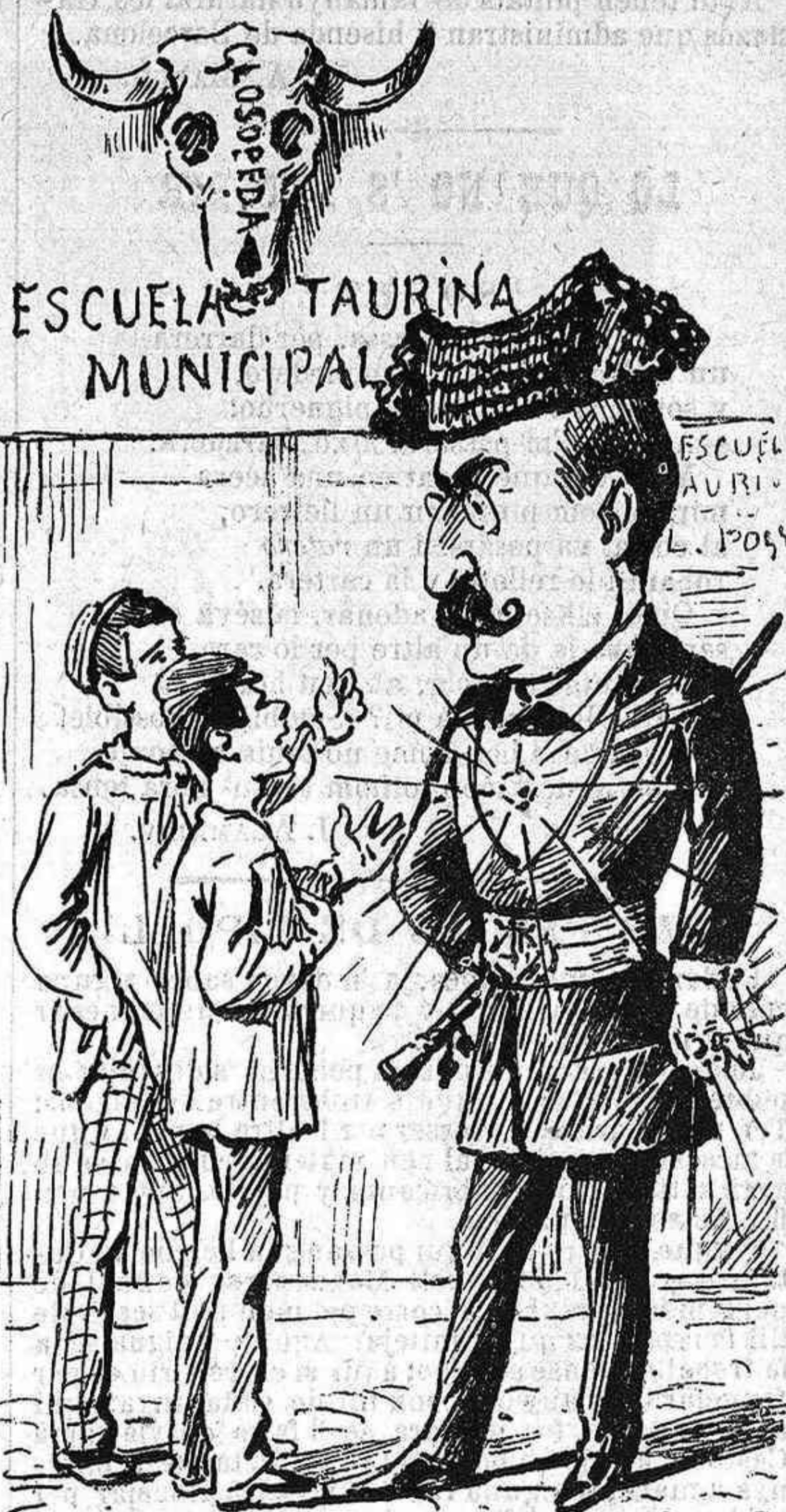
—A veure.

PROGRÉS ESPANYOL

A Sevilla ja la tenen, ¡olé! ja no 'ls falta re.

—D. Joseph Lluís ¿quin dia n' obrirà una vosté?

—Fer pagar deu céntims á cada criatura que neixi.—

Moment de sorpresa. La originalitat de la idea ha encantat als regidors. Pero immediatament comensan los reparos.

—Jo trobo—diu un—que aixó de demanar diners al bell punt de neixe, impressionará molt á las criaturas.

—Sobre tot, á las que neixin sense fondos.

—Pero—replica 'l president—¿qui no 'ls té deu céntims? Si demanessim deu duros, podrian dir.

—No importa; pels pobres, será una contribució odiosa.

—Aixó ray; fémla pagar no més als rics.

—Aixís encare. Que paguin en Girona, en Plánas, en Lopez y tots aquests, está bé.

—¿Es dir que s' aproba l' idea?

—Per unanimitat.—

Després d' aquesta discussió, los concejals mu-

dan de conversa y 's posan á parlar de las festas de Ripoll.

—Hi hauria d' anar una comissió.

—¿De quants?

—Casi casi que hauriam de ser tres.

—Valdria mes que n' hi anessim nou.

—¿Partim la diferencia? N' hi anirém sis.

—¿Qué podrá gastar molt aquesta comissió?

—Tres ó quatre cents duros.

—¿Queda acordat aixís?

—Acordat.—

Y mentres los sis concejals elegits pera anar á Ripoll se disposan á empendre un viatjet que costará á la ciutat *uns quants cents duros*, los escribents de la Casa gran posan en net l' acort que la corporació acaba de pendre sobre 'l nou arbitre.

En virtut d' aquest acort, suposant que á Barcelona hi neixin al dia deu criaturas consideradas ricas y subjectes, per lo mateix, al impost de deu

céntims, l' Ajuntament recaudarà al any la friolera de trescentas xeixanta cinch pessetas: ¡setanta tres duros!

Aquí tenen pintats de tamanyo natural los Garmazos que administran l' hisenda de Barcelona.

A. MARCH.

LO QUE NO 'S POT DIR

SONET

Anant la Pepa á plassa, per darrera un lladre va robarli 'l monedero, y son amo va dirli al sapiguerho:

—A mi no 'm passaria aixó, barruera.

Y un dia que parat en una acera mirava com pintavan un lletrero, al costat va posárseli un *ratero* robantli lo rellotje y la cartera.

Quan ell se'n va adonar, la séva cara semblava la de un altre per lo rara, y tornantse tot roig, ab veu horrible deya:—¿Robarme á mi? ¡Sembla impossible!

Y es que 'l bon home no tenia en conte que en aquest mon tothom té un' hora tonta.

J. ALAMALIV.

LAS FESTAS DE RIPOLL

Endemés, amich Roca, ja 'n devéu saber alguna cosa de lo qu' es Ripoll, y de que hi ha un monestir que té molta anomenada.

Ja devéu saber que aquest poble si 's descuida es poble de montanya; que 's troba entre dos aiguas: Ter per la dreta, y Fresser per l' altra banda, y que 's mesclan y uneixen al peu mateix de las casas ab gran satisfacció de fabricants, y pajesos que tenen finquetas de regadiu.

Perque 'ls rius que aquí passen son ben bé de Catalunya. No com aquell Manzanares gandul de naixement y educació, corre pel mon fent servir de llit las sorrillas qu' humiteja. Aquí á l' aigua se la fa treballar sense sossego; aquí si corre 'l riu es per feynejar tot l' any com bon fill de Catalunya; aquí al torrent que fos mandra se 'l faria desviá cap á Castella; que ja ab bolquers y faldilletas se 'ls ensenya á manejar alguna rodeta, se 'ls fá glopejar per las turbinas, y tot fentse grans, saltan contents per entremitj dels engranatjes y no troban fábrica ni fabriqueta sens que hi donguin una empenta.

Aixó vol dir que aquí als rius no 'ls hi han posat sols per adorno.

D' aquest Fresser ne podriam dir la famella y del Ter el mascle; se casan aquí sota de Ripoll y perdent la dona 'l nom, se 'n van á seguir terreno per ordres superiors, qu' ells se sabrán, y que no hem d' esbrinar nosaltres.

Lo qu' interessa, es que aquí havem refet un monestir, caigut per ordres inferiors. No seré jo qui asseguri ben bé del cert si varen ser los fills de San Benet en lo temps de un tal Recaredo, 'ls que van posar la primera pedra, ni si en Recimiro, noble de naixement; hi havia fet posar la segona, ni qui van ser los qui van posar las otras. Lo que sembla probat y esbrinat en pessas menudas es qu' en aquesta comarca, com en algunas otras que no anomeno, per no caure en omissions odiosas, els hi havia caigut el moro, qu' era una loteria d' época.

El moro en si, sempre ha pecat de ser més ó menos heretje. No creu en las iglesias, per románicas que sigan ni góticas, ni ben escultradas, aixis es que ab quatre empentas va a'errar lo que 's havia pujat ab tants treballs y paciència. Pero va venir el Conde Jofre, y ¡ah fillets meus! pels camps, per las verdissas, pels carrerons y per tot, no 's veyen més que moros fugint de las mans del noble Comte, que tenia fama de ser home, si prudent per las con-

zensas, de mals jochs pels enemichs de las sévas *ideyas y creyencias*

Portat per ellas, va aixecar de nou lo monestir y va fer bé. No havia de ser ell l' últim qui l' aixequés ab gran content y satisfacció de la parroquia. En Jofre, y la séva dona, per de prompte van regalar á l' iglesia, segons consta, un calzey una patena, una criatura, (En Rodolfo) un missal, una alba, una casulla, y alguna altra friolera de fincas, terrenos, y casas de pagés ab pagesos y tot á dintre. 'Ls condes Sunyer, Meiron, Borrell, y otras personas de *suposició* varen fer altres regalos; qui hi portava l' anell, qui la mitra, qui otras prendas; fins qu' En Oliva, tocat del cor, tot d' una va reconstruir lo monestir, fent lo claustre y la fatxada.

Los jornals románichs que 's devian emplear per fer aquell teixit de sants, y aquells rengles de profetas, fan de mal contar en un temps que 's demanan las vuit horas. El paleta bisanti era home de paciència, y l' escultor d' aquells temps, com no era en Girona que pagava, no hi planyia las figuras. Allí varen ferhi un bosch de simbols, un entortulliment de pensadas, una espessó de llegendas, de tradicions y endavinallas. Bestias ab alas y ab escata, sargantanas silvestres, bous ab morro de cadell, bestiá de pergami, adornos y més adornos, cargolantse per las columnas y per tot allí ahont trobavan una miqueta de puesto. Las figuras talment se donan empentas. Sense expressió ni mirada, llargas de dits, y ab els peus penjant á la bartola, sembla que badin ó romihin. Algúns proban de barallarse dalt de caballs sense sang; pero ho fan ab molt poch entusiasme. Més que mirar á l' enemich, miran enlaire, y esperan més la victoria de la fé que dels cops de llansa que donguin. Tot es mistich en aquells rengles de tosca; tot sembla pensat per sants y executat per pastors; tot son figuras de pesebre esculpidas per creyents.

Pero si hi hagué esbravamenta en la fatxada, no n' hi faltá en el claustre, que quadrat y ab sos dos rengles de columnas va trobarhi capitells, ahont fer de las sévas l' imaginació d' una época ensoñada. De cigonyas ab colls entortolligats, á estil de artisticas trocas; de peixos de terra y aucells d' aigua; de dragóns del purgatori ó de la lluna; d' héroes esllanguits de roba; de verjés ab trena y sants y seglars de barba ornamental y cargolada, n' hi va ferhi l' escultor més qu' un foch no 'n vá cremar, ja que apesar de la bona voluntat que 'ls homes portan á dintre de destruir lo que feren altres homes, encare avuy queda tot un aixam de figuras, recort vivent d' un temps que no diré que fos bó, pero que tingué cosas molt bonas.

Alli á n' aquell bosch de columnas, vá ser enterrat en Berenguer, en Tallaferro, l' Oliva, y altres homes de la mena dels que 'l temps fá tornar héroes; allí 's creyan estar en pau, y tenir pis per la mort, sens contar lo poch que duran las cosas encar que siguin de pedra. Tots sabém el traspals dels ossos de 'n Berenguer. Aquí cauhen, allí s' aixecan. Antes no han pogut sentirse en el seu puesto, se 'n han vist de totes menas. Avuy hi son; avuy reposan de nou, y per ells celebrém aquestas festas que 'n han donat tan traspals.

¡Perqué de boix y de llustrina n' hem gastat!... ¡De barras de Catalunya se n' han vist, per aquest carrers!... ¡De banderetas, de fanals si n' havem arribat á fer! Aixó era un Maig, amich Roca, un Maig vermell y groch, un Maig plé de pins místichs y axelats, donant per fruit llumets d' oli! Aixó ha estat una pluja de senyors de Barcelona, de gent lluhida y mudada ab son escéptich sonriure; de pagesos de bona fé á tota proba, de indiferents y entusiasmats y de gent de tota mena.

A cada tren qu' arribava hi anava un bisbe á dintre, ó dos, ó tres, que aquest any n' havem tingut bona anyada. Pel carré sempre n' hi havia un á la vista; devegadas ne passavan tot un vol y la nota morada era 'l tó complementari sobre aquell fondo de vert, de escuts y de fanals de llustrina. A més de ells pujavan gent que devian ser alguna cosa, perque anavan estirats, y 'ls seguían aquest remadet de mansos que atreuen els personatjes; pujavan catalanistas ab lo sonris de inteligenta tristesa que

tenen las minorías; pujavan gent compromesos ab cárrechs; presidents d' academias mortas per tot, menos per acompanyar altres morts una mica més ilustres; polítics ab molta política; fotógrafos atrefegats, artistes en vaga, nobles y clero y seglars, desitjosos de lluhirse ab el lluhiment de uns héroes, passats á molt millor vida.

Un cop aquí 'l personal, var anarendavant la profe: só, que va ser una cosa lluhida. De primer banderas altas, esbeltas com á pollanques, de vermell difunt, vert de xiprer ó groch sens esma, fent tremolar ab son pes als fornits pagesos que las duyan. D' aquests n' hi havia pintats de cara ab color de pa moreno, carranchs y feixucs y ab els cabells arrapats al front com una eura á sobre aquells fornits roures de montanya, y destacant la morenó de negre penyal de Nuria, sobre un blanch de sobrepellis que feva olor de bogada. Seguia un reliquiari, uns congregants distingits y l' imatge del Sant Cristo. Venian músicas, y venian després, somrient de experiencia, arrenclarats, mitra en cap, crossa en ma, y mirant ab la indulgencia que dona una vida llarga y suau y satisfeta, una hermosura de bisbes, omplint d' or els carrers, d' olor d' incens l' espay, y de sumptuosa presencia 'ls estrets carrers de la via, vessant de gent de totes menas, y vestits y carnaduras.

Per últim, formant un grupo de vistosas colorainas, passava aquells serios senyors dels uniformes. Vestits de general ó almirant tirant per munt, engalonats de camas y de cos, enmedallats de pit, enfaixats, y encarcerats, ningú sabia de que feyan, ni quin paper representavan. Alguns deyan qu' eran reys anats á més, altres els creyan potentats de las nacions extrangeras y alguns sospitavan qu' eran trajos de capritxo. De tots modos, tanta lluentó de galóns, tants sabrets, y tanta antiquela fina agradava als homes de montanya, á molts del plá y á totes las donas, que 'ls miravan com capsas de papallonas.

Darrera d' ells hi anavan els somatens, y tots formant en fileras, passaren per la portada románica y entraren al temple de Ripoll, ab gran repichs de campanas. Un cop dins, comensá la ceremonia. Llums, incens, sermó y cants de l' orga deyan vida á la nau aixecada novament magestuosa. Tot estava restaurat ab sabiesa. Lo claustre voltat de columnas, las portas ferradas de nou, las llantias penjant del sostre, los altars sobre cobert de pedra seria. Res faltava en aquell conjunt refet. L' iglesia estava altre cop edificada, y sols per ser més armónica hi mancava la patina que tenen que donarli 'ls sigles.

Molts n' han de passar per suavisar aquellas voltes y del modo que van els temps, qui sab si hi haurá qui las veurá suavizadas!!

EL CORRESPONSAL.

ELISSA CASAS

(Primera actriu de la Companyia J. Nuñez)

Recitant lo poema de Campoamor *El amor ó la muerte*

À UN AMICH

Mon amich; tu que sempre
vols fer conquistas
y no t' mous de las taulas
de las floristas;
tu 't creus fer goma
y segóns diuhen ellas
no més fas nosa.

Com que jo t' aprecio,
me dona pena
veure com t' afluqueixes
detrás las nenás.
Total, per rebre,

devegades, uns xascos
picants com pebre.

Si m' escoltas un rato
lo que vull dirte,
no tindrás (t' ho prometo),
que penedirten.
Puig t' asseguro
que farás mil conquistas
sense fe 'l burro.

Ja que tant hi disfrutas
fent patir donas,
no las busquis molt joves
sino jamonas;
ja que la fruyta,
costa menos de caure
quan es madura.

Ab las donas casadas
terecomano
que no hi busquis joguinas.
Ves ab cuidado;
que devogades
los marits tenen bromas
massa pesadas.

Un consell vull donarte
que may fa nosa.
Cómprat dos ó tres frascos
d' àrnica bona,
puig en molts cassos
será fácil que rebis
algún trancasso.

LLUÍS SALVADOR.

¿MES GABIAS?

Los honorables ciutadans de
Barcelona que tractan de per-
petrar... (¿no es aquesta la pa-
raulaque deu usarse en aquest
cas?) que tractan de perpetrar
en 1898 una exposició universal,
probablement no haurán vist
may lo *Robinson Petit*.

D' altre modo sabrian que,
com diu lo protagonista de la ci-
tada sarsuela.

no s' hi val á tirar bolas.

¡Quina manera de dispararne
á tort y á dret, sense respectar
sexos ni personas!

Tinch á la vista una circular
de la Junta directiva de la projec-
tada exposició, y d' ella 's des-
prén que aquests bons senyors,
mentres siga tirar endavant lo
seu pensament, son capassos de
atropellar l' historia, la lògica y
tots los demés sers indefensos de la creació.

La circular comensa y diu:

«*La necesidad de las Exposiciones universales
en los grandes centros de población, se ha impues-
to de tal modo, que...*»

Que hi ha una pila de grans poblacions, molt
més grans, molt més ricas y molt més poderosas
que la nostra, que pensan tant en celebrar una
Exposició universal com de pegar-se un tiro.

Berlin, Hamburg, Birmingham, Nápols, Lyó,
Moscou, Glasgow.... totas aquestas capitals tenen
molts més habitants que Barcelona, y no obstant
viuhén quietas y tranquilas, sense sentir la necesi-
dad de las Exposiciones universales, que de tal
modo se ha impuesto.

Sense anar tan lluny, Madrit, la capital d' Es-
panya, que podria sentir també aquesta necesi-
tat, no s' atreueix á enredarse ab una empresa

¡OH, LA FAMILIA!

L' un pateja, l' altre crida,
l' altre menja sumicant...
¡Qu' es deliciós está á taula
ab la familia al voltant!

tan difícil, tan complicada y tan cara com una Ex-
posició universal.

Pero 'ls organiadors de la de 1898 no s' entre-
tenen ab càlculs ni filosofias, y se 'n van drets al
seu objecte.

Llensan al vent lo seu plan, y fent veure que
tot los marxa bé, diuhén:

«*La idea ha sido tan bien acogida por la opi-
nión...*»

Que no hi ha hagut cap per-
iódich respectable que l' haja ce-
lebrada, y en cambi, alguns l'
han rebuda ab certa desconfiansa
é incredulitat.

Després diu la circular que 'ls
duptes han desaparecut desse-
guida y que avuy está en el áni-
mo de todos' que... en fi, que la
Exposició será una vinya y que
aquí aném á lligar los gossos ab
llonganissas.

Estará tal vegada en el ánimo
dels organiadors del tinglado;
peró ¿en el de todos?

Y va seguint la circular:

«*Londres, París... Chicago...
deben... y así lo reconocen, su en-
grandecimiento y bienestar á
sus Exposiciones...*»

¿Qué 'ls sembla? ¿Dir que Chi-
cago deu lo seu engrandiment y
benestar á la Exposició? ¿Chica-
go, que apenas acaba de obrirla,
deure ja lo seu benestar á una
empresa que arà neix! ¿Chicago,
que segurament surtirá de la
Exposició ab las mans al cap y
ab lo propósit de no ficarse en
semblants tráfechs en tots los
días de la seva vida!

Senyors de la Exposició de
1898: ja que volen embarcar lo
públic, embárquino si poden;
peró, per amor de Deu

¡No s' hi val á tirar bolas!

Barcelona 's recorda molt bé
de la historia del Sr. Serrano
Casanova, y acabarà per sospi-
tar si sota aquest teixit d' afir-
macions capritxosas y bolas en-
sucradas, s' hi amaga un' altra
remesa de gabias.

Paradoras, com aquellas.

MATÍAS BONAFÉ.

ÍNTIMA

Un jorn un bes vaig donarte
en proba d' amor sens mida,
y al sentirte la ferida
molt rojeta vas tornarte.

Ta mirada, de moment
un desaire va donarme,
y acte seguit va tractarme
ta boqueta de imprudent.

A pesar meu aquell dia
tan indignada 't vaig veure,
qu' al faltarte fins vaig creure
que ton cor m' olvidaria.

Y avuy veig, ingrata nena,
baix lo poch que de tu sé,
que 't vas enfadada... perque
no te 'n vaig fé una dotsena.

ESCOLA DE LA ANTIGA.

LIRICH

Las obras que s' han estrenat, desde la passada revista, 's titulan: *A cartas vistas*, *La casa del duelo* y *El pinar de D.ª Paula*.

Las tres han passat depressa, deixant darrera séu un petit rastre de riallas.

* * *

Dimecres s' efectua 'l benefici de 'n Rossell. Formavan lo programa: *Los hugonotes*, *El oso muerto* y *La salsa de Aniceta*. Lo beneficiat sigué objecte d' extraordinaris aplausos de part dels seus favoreixedors, que son molts à jutjar per la gran entrada que hi hagué en lo *Lirich*.

TIVOLI

Los ensaigs de la nova opereta *Eloisa y Abelardo*, arreglada del francés per en Liern y posada en música pel mestre Litolff, qual estreno definitiu s' efectuará demà dissapte, ha deixat una setmana de temps que s' ha esmersat en acabar d'escorre la celebrada *Miss Helyett* y en posar algunas de las obras mes aixeridas del repertori.

Per lo tant, à falta de novetats, ja tenim tela tallada per la setmana entrant.

NOVEDATS

En la funció de la verbena de Sant Pere vá posarse un sainete en tres actes titulat *El boticario de Navalcarnero*.

Es una obra entortolligada, escrita ab lo deliberat propòsit de fer riure un rato, cosa que no logra sempre ni molt menos.

Per lo tant, jo crech que l' apotecari de Navalcarnero es l' únich farmacéutich que hauria de declararse *enhuelga*.

* * *

Per ahir dijous estava anunciat l' estreno de *La loca de la casa*, drama original del eminent novelista Perez Galdós.

L' autor de tantas obras admirables se troba à Barcelona, ahont no deixarà de rebre las atencions y obsequis à que 's fá acreedor per son geni extraordinari.

En Perez Galdós es, com ningú ignora, l' autor espanyol que pica mes fondo, en materias psicológicas, y es además un gran artista de la paraula. Encare que 'l teatro sembla un siti massa estret pera contenir las sevas inspiracions, ja en lo drama *Realidad* demostrá de lo qu' era capás. La séva carrera de autor dramátich promet esser tan gloriosa com la séva carrera de novelista.

CATALUNYA

Vico, avants d' embarcarse per América realisa la campanya dramática que havia anunciat, donant en una serie de dotze funcions altras tantas obras triadas entre las millors del séu repertori.

No sembla sino que avants de abandonar la terra espanyola, se proposi donar una proba brillant de la séva potencia dramática.

Lluyta avuy ab alguns inconvenients dimanats de la séva figura obessa y de la séva veu aspre; pero hi posa l' ànima, y entusiasma y arrebatada al

públich com en los millors temps de la séva gloriosa carrera, y com en los dias en que sos admiradors deyan:—Avuy en Vico está bé.

Aixis es com ha recullit ovació tras ovació en los dramas *Lo sublime en lo vulgar*, *Consuelo*, *Un drama nuevo*, *La levita* y *El nudo gordiano*.

Lo públich ha omplert sempre 'l teatro y ha aplaudit constantment al notable actor, qui en més de una ocasió no ha pogut reprimir l' emoció de qu' estava vivament possehit, davant de aquellas repetidas mostrats de admiració y de carinyo.

La despedida de 'n Vico, 's contarà entre 'ls grans aconteixements escénichs que registran los anys del teatro à Barcelona.

CALVO Y VICO

Una obra nova, que té la forma de revista es la titulada: *El otro monaguillo*.

Encare que no ofereix res de notable, va ser aplaudida pel numerós públich que acut à aquest teatro aprofitant la rebaixa de preus.

CIRCO EQUESTRE

La novedat entre el variadíssim espectacle que 's dona en aquest local, es la Mlle. Petrescu, una xicota jove y agraciada, y tan àgil, que causa verdadera impressió. Un dels seus exercicis es la dansa ab las mans, aguantant ab los brassos, tot lo pes del cos, y ballant ab tanta gracia y soltura, com si ho fés naturalment ab las camas.

Al veure aquella dansa original un ha de creure en que 's acosta l' época del mon al revés.

Quan Mlle. Petrescu 's casi, en lloch de donar la má al seu nuvi, li donará 'l peu.

N. N. N.

LAPSUS INFANTIL

—Mamá, 'l papá de l' Enriquet diu que ha anat à Cicago.

—Nen, à taula no 's diuhen porquerías.

LA GRAN ARRIBADA DEL VI

Quatre cents carros d' entrada
y l' aygua de cinch mil pous,
tenim vi per tot un sigle...
¡Y ara que posin drets nous!

FLORALESCA

I

Al castell de 'n Pica-Rochs
hi vivian tres germanas.
Era un póm de flor la gran
per ben feta y ben plantada,
pareixia un serafi
per hermosa la mitjana,
y per tendre y per gentil
la petita era una estampa.
Los trovayres del entorn
de dia y nit las rondavan
y trempant sos instruments
las distreyan ab corrandas.
Cavallers, braus cavallers,
de bons punys y llarga espasa,
en vá glatint per las mans
de las gayas castellanas
sentian dins de son pit
del amor l' ardenta flama,
que 'ls fonia á més del cor
l' espessa cota de malla.
Duchs y comtes estrangers
pretenian maridarlas,
y ellas sordas á tothom
pretenian un monarca;
volian reys per marits,
adhuch fossin reys de cartas,
lo rey d' oros sobre tot,
que 'l diné es lo que cercavan,
y en aquells felissos temps
de cavallers y de damas,
los nobles eran llenguts,
pró més pobres qu' una rata.

II

Aburridas d' aquest mon
las tres hermosas germanas,
victimas del desengany,
per la cobdicia tentadas,

resolgueren pendre estat
als diables entregantse,
celebrant ab Llucifer
sas terribles esposallas
Sigué una cosa d' espant
aquella infernal festassa.
De las bruixas del entorn
ni una sola allí feu falta,
ni hi feren falta 'ls follets,
ni 'ls bruixots vestits de gala,
y entre mitj de trons y llamps
fou la boda celebrada.

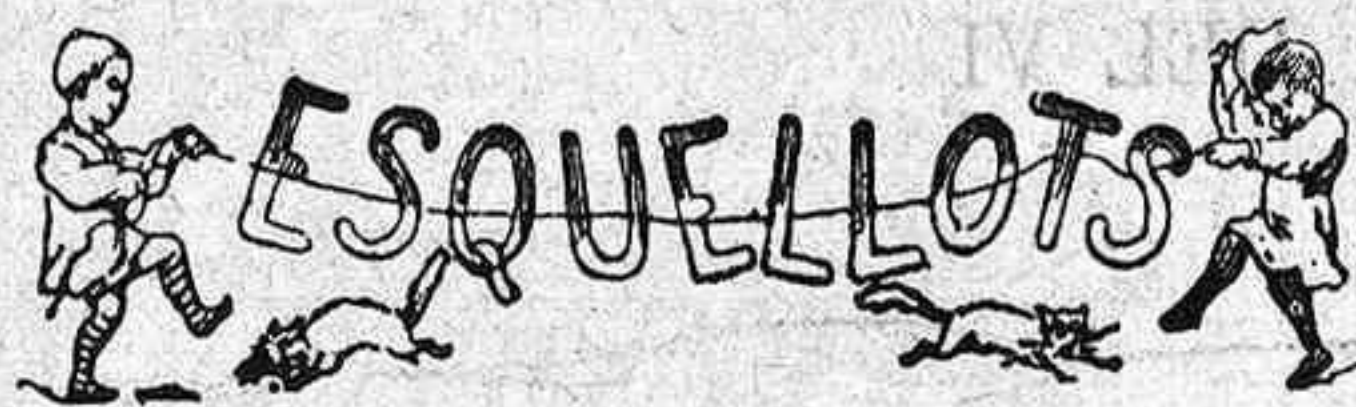
III

Lo castell de 'n Pica-Rochs
prou que té superba fama,
diu que encar corren per dins
las vaporosas fantasmas;
qu' allá prop de mitja nit
may faltan á visitarlas,
cuberts fins á ran dels ulls
y embolcallats ab la capa,
los dimonis més trempats
que recorren la comarca,
ab la qua encesa 'ls uns
y altres tapantse las banyas.
Lo castell de 'n Pica-Rochs
prou que 'n té d' anomenada,
de Salellas á Claret,
de Callús á Talamanca,
de Viladordis á Fals,
de Mura á Vilatorrada,
desde vora Rajadell
fins al Pont de Cabrianas.

FOLLET.

•••

Los catalanistas van anar á Ripoll per llana y van sortirne esquilats.

¡Y aixó que no hi havia en Martínez Campos!...

Segóns sembla volian menjar's ho tot, fer un acte de sensació, eclipsar tots los festeigs, inclinar las cosas de manera que únicament se parlés d'ells.

Y no obstant, al cap de vall, no van fer res... ó casi res.

Una vetllada literaria en lo caesino, ab lectura de versos y discursos, y sense lograr ni molt menos infundir entusiasme en aquell públich abigarrat, *públich de festa major*, com diu ab molta oportunitat un periódich.

* * *

Las súplicas del bisbe Morgades tallaren, segóns sembla, las alas als catalanistas.

Un d'ells deya ple de tristesa.

—Si Jofre lo *Pelut* sigué qui fundá lo monestir de Santa Maria de Ripoll, haurém de confessar, vulgas no vulgas, que 'l séu restaurador mereix lo nom de Joseph l' *Esquilat*.

La rassa de curanderos, sonámbulas y bruixas abundan á Sabadell qu' es un gust.

Un gust ó un *disgust*... á gust de vostés.

Fins n' hi ha una, segóns diu un periódich, que posseheix un aparato especial pera *fer mal d' ull*.

Ja veuhen si está adelantat aquest ram especial de la industria de la *llana*!

Se queixava una verdulera de que á conseqüencia de la visita de inspecció practicada per un tinent d' arcalde, li havían sigut inutilizadas no sé quantas arrobas de préssecs, y deya:

—No 'm sab greu que lo que no pot menjarse 's retiri del mercat; pero á la Casa Gran hi ha també regidors tarats, impossibles de ser pahits, y 'l fet es que ningú 'ls inutilisa.

Apropósit de la comissió de regidors barcelonins que van assistir á las festas de Ripoll, deya un catalanista:

—Vels' aquí una colla que van á Ripoll á donar una *xia*.

—¿Qu' és una *xia*?—li preguntaren.

Y ell respongué:

—Una *xia* es una *gorra*... de conceller.

Las muchas ocupacions que 'ns assedian ens impediren de correspondre, com hauriam desitjat, á l' atenta invitació ab que 'ns honrá Mr. Martín, prenent part en l' excursió als banyes de Sant Hilari, que 's verificá á principis de la última semana.

No per aixó hem d' omitre la impressió altament favorable que reberen los expedicionaris, tant durant lo curs del pintoresch viatge, com mentres permanesqueren en aquell hermós balneari, un dels més agradables de Catalunya.

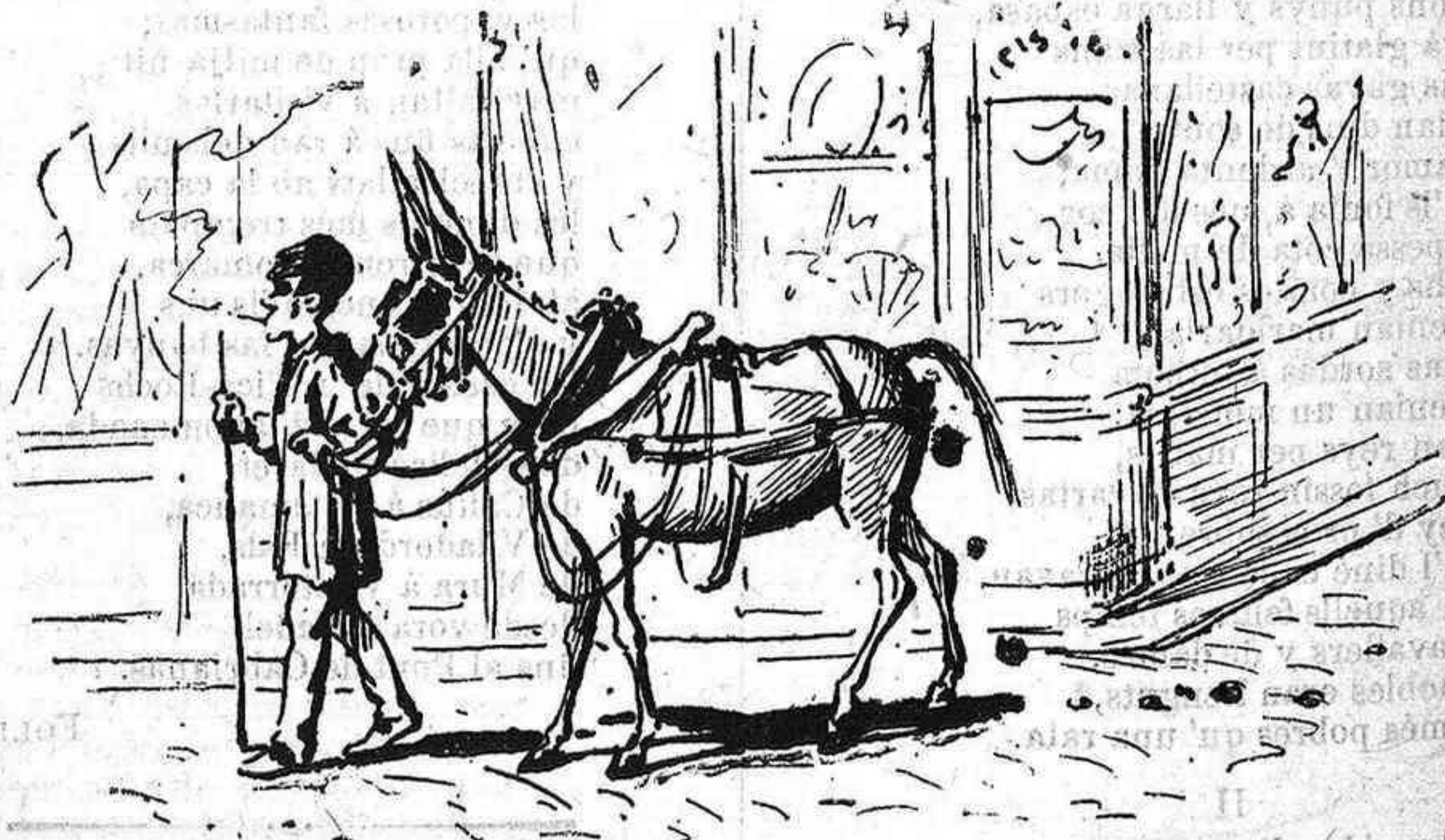
Mr. Martín, en vista de que en lo fort de la temporada no hi havia lloch per qui 'n volía, ha aixamplat de una manera considerable l' establiment, augmentant lo número de las habitaciones, construhint un nou menjador, un nou café, un nou saló, una nova sala de tresillo, y dotantho de tot lo *confort* desitjable.

Los expedicionaris regressaren verdaderament encantats.

Y es de creure que aquests inteligents sacrificis de Mr. Martín, trobarán la deguda recompensa per part de las moltíssimas personas que acuden tots los estius á Sant Hilari en busca de bon tracte, salut y fresca.

Lo de la *Bella Chiquita* encare no está arreglat. Cada vegada que s' intenta reanudar la vista, per un ó altre motiu té de aplegarse. Los pares de familia tenen una gracia especial en lograr que

AL CARRER DE FERNANDO

Ja torna á haverhi aquell matxo,
ja torna á está allí instalat...
¡Ara si que alló, macatxo,
estará ben... *al sombrat*

la cosa duri, y mentrestant la *dansa del ventre* està suspesa.

Lo temps passa y la *Bella Chiquita* no balla.

La única compensació que troba en lo séu actual estat, es que per ara 'ls famosos pares de família li estén fent l' anunci.

Lo canonge Collell, ab motiu de las festas de Ripoll, ha desempolsat la ploma, dirigint desde *La Veu de Catalunya*, una proclamació als bisbes reunits en aquella villa, excitantlos á que prenguin las midas convenientes perque 'ls capelláns prediquin en catalá, y en catalá exclusivament enseynin la doctrina cristiana.

Lo més notable que trobo en lo treball del canonge vigatá es la següent nota que reproduheixo textualment:

«Ha arribat á tal punt lo mal, que no fa pas dos mesos, en una parroquia del Bisbat de Barcelona, que per prudencia y caritat no citarem, lo párroco (Deu lo fassa bo!) al convidar als feligresos á una festa digué, per excitarlos, «que pujaria un predicador molt bó de Barcelona, que predicaria en castellá, y que tenia un gestó y un garbo com un comediant. (Textual.)»

***

Que 's desenganyi 'l canonge Collell: contant ab bons comedians es com se fan bé las comedias.

Si una cosa de 'n Gamazo m' agrada, es la mida que ha pres obligant á tots los artistas de teatros y circos, inclús als toreros, á contribuir al Estat ab un dos per cent del séu sou ó assignació.

Perque crech que 'l ministre de Hissenda no 'ls perdonará res.

Aixís quan vagi á cobrar al *Torerito*, aquest haurá d' entregar al simpátich ministre, no sols lo dos per cent del seu sou, sino també 'l dos per cent de la banyada que vá rebre 'l diumenje á la pantorrilla.

L' altre dia un carnicer de Gracia venia carn de bou, tan negra, que no semblava sino que l' haguessen enllustrada.

—¿Quina es la causa de aquesta negror?—vá preguntarli una senyora.

Y 'l carnicer vá respondre qu' era deguda á la calor excessiva que ha reinat en aquests ultims dias.

Mal respost. Jo, al lloch del carnicer, li hauria dit:

—Senyora, 'l bou propietari de aquesta carn, era un animal tan sensible, que á penas vá enterrar-se de que l' havian mort, vá posarse dol per sí mateix.

Los apotecaris de Barcelona estavan fermament resoltos á tancar las farmacias.

Pero á última hora han rebut un telégrama de 'n Gamazo, cridantlos á parlament.

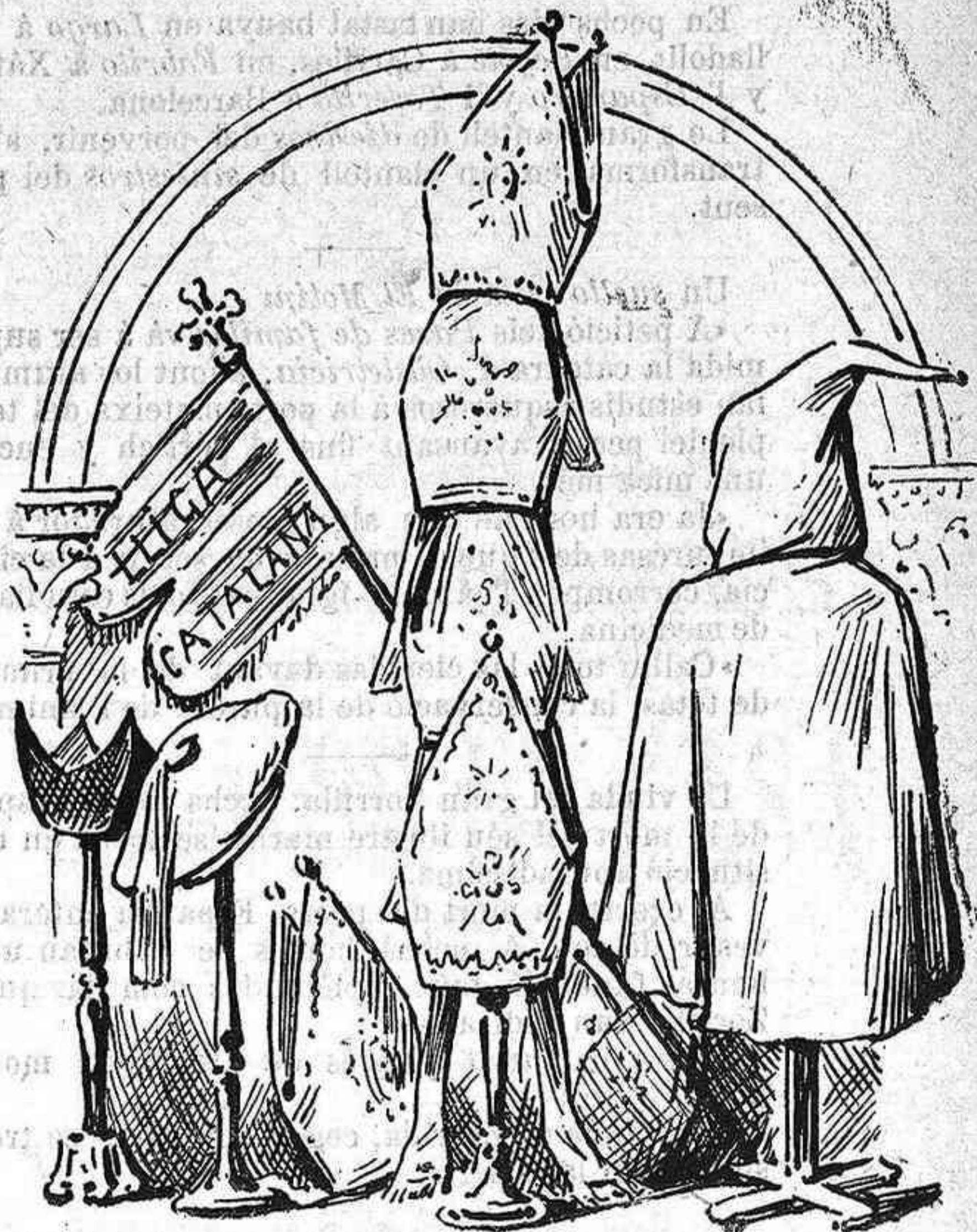
Lo ministre s' ofereix á escoltarlos y á atendre ls en tot lo possible.

Los apotecaris ja saben bé lo que 's fan.

Per fer reventar un floronclo, re millor que un pegat de diaquilón y un bon cataplasme de farina de llinosa.

La plata ha fet aquests dias una baixa tan tremenda, qu' en molts punts del mon ahont s' explotavan minas de aquest metall, los traballs han quedat suspesos.

LAS FESTAS DE RIPOLL

Ben contat y debatut
aixó es l' únich que hi ha hagut.

Los duros actualment no valen ja més que unas tres pessetas.

Y com á Espanya no circula ni una trista moneda d' or, *parlant en plata* podem dir qu' estém perduts.

Las paraulas que va pronunciar lo bisbe Morgadas á Ripoll, son las següents:

«Ja puch morir tranquil després de haver retornat son temple á Deu, á Catalunya sa casa pairal, y á Ripoll son monument més preciat.»

Los catalanistas han dit que farian inscriure aquestas paraulas sobre una planxa de bronzo, y que una vegada tinguessin llesta la planxa, realisarían l' acte de sensació que portan premeditat.

Sempre 'm vaig creure que 'ls catalanistas, en la qüestió de Ripoll, acabarían fent una *planxa*.

Lo *Diari Catalá*, lluny d' entusiasmarse ab l' anada dels coros de 'n Clavé á Valencia, 'ls ompla de impropis y 'ls tracta de francmasóns y de blasfemos.

Está molt en caràcter parlant aixís.

A las ratas de sagristía las notas vibrants del immortal músich poeta, per forsa 'ls han de produhir migranya.

Per ells, ni ha música més deliciosa que 'l *gori-gori* dels capelláns, quan ab la nyonya acostumada assisteixen á algún enterro.

Desde que 'n *Lagartijo* s' ha retirat de la carrera, plouhen desgracias sobre 'ls séus émuls y successors.

Casi no 's realisa una sola corrida, sense tenirse que lamentar alguna desgracia.

En pochs dias han tastat banya en *Largo* à Valladolid, en *Pegote* à Carriles, en *Fabrilo* à Xàtiva y l' *Espartero* y l' *Torerito* à Barcelona.

Lo gran plantell de *diestros* del porvenir, s' ha transformat en un plantell de *siniestros* del present.

Un *suelto* salat de *El Motín*:

«A petició dels *Pares de família* vá à ser suprimida la càtedra d' *Obstetricia*, ahont los alumnos fan estudis asquerosos à la porta mateixa del temple del pecat, avansant fins al pòrtich y encare una mica més.

«Ja era hora de que algú posés aturador à las impuresas dels que, à pretext de servir à la ciencia, corrompen l' ànima innocent dels estudiants de medicina.

»Callin totas las ciencias davant de la primera de totas: la conservació de la puresa de l' anima.»

La viuda del gran Zorrilla, pochs mesos després de la mort del seu ilustre marit, se troba en una situació apuradíssima.

Al ocorre la mort del poeta, Espanya entera vá vestir de dol. A pochs homes se tributan unas honras fúnebres tan espléndidas com las que à Zorrilla van dedicarse.

Fins s' ha parlat després de alsarli un monument.

Y la viuda de Zorrilla, cega é invàlida, se troba sumida en la miseria.

NOTAS D' ISTIU

Va à la font per aygua fresca,
ompla, s' en torna volant
y al arribá à casa séva
beu... y la troba cremant.

Pero ¿qui es més cego? ¿Aqueixa pobra senyora privada de la vista, ó un poble, com lo nostre, que tals monstruositats tolera?

¡Pobre Zorrilla, si aixó veyá!

Ell podria dir:—¡Si en vida vareu coronarme de llor, després de mort, m' estéu coronant d' espinas!

Un porta un barret de palla tronat y tot desnivellat de las alas, y li diu un seu amich:

—¿No te 'n donas vergonya?

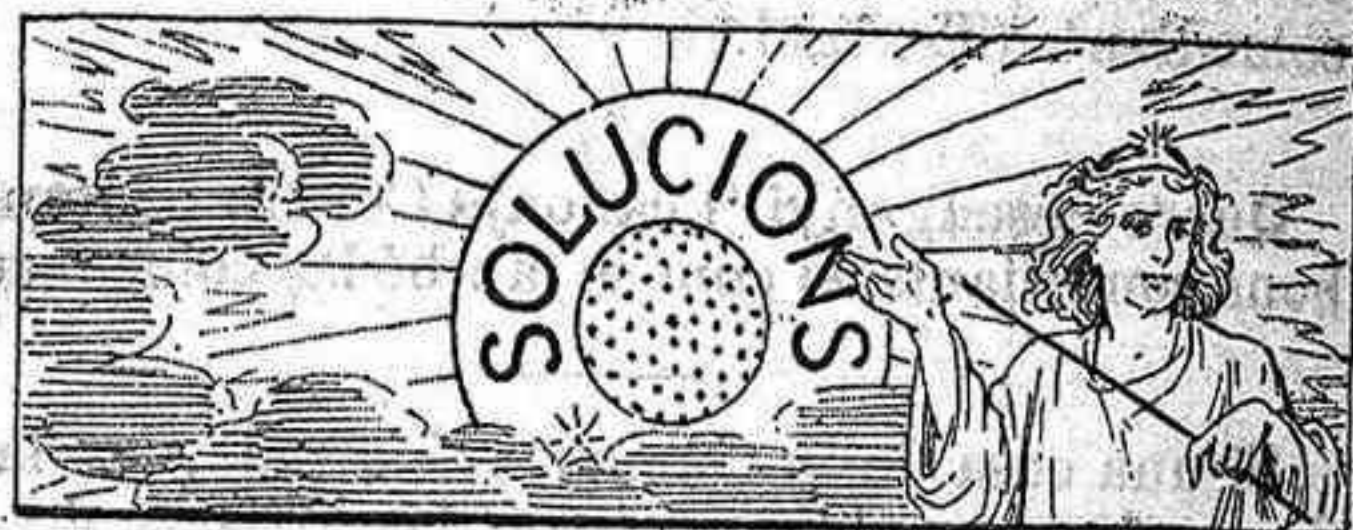
—¿De qué?

—De anar ab aquest barretot.

—¿Qué té?

—Home ¿qué no te n' has adonat? Està plé de mals gestos.

—¡Ay, noy!... ¿Y qui 't diu que aixó que tu calificas de mals gestos es lo que correspon à tot barret conforme? Desenganyat: lo meu barret comensa à ser una mica vell, y à la séva edat per forsa ha de tenir alguna més experiencia que 'ls nous de trinca que surten de mans del sombrero.

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA *Po-e-sia*
- 2.^a ID. 2.^a—*Flo-re-ra*.
- 3.ª ANAGRAMA.—*Mariona—Mariano*.
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*El Gran Galeoto*.
- 5.ª TERS DE SÍLABAS.—PA NA MA
NA SSA RI
MA RI A
- 6.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Figuerola*.
- 7.ª GEROGLÍFICH.—*Per ossos, las fossas*.

XARADAS

I

UN NEN A SON PARE

Dos-dos, dos-dos, he notat que à Espanya sos *hú-segón* aquell que diu que del mon, vol viure ben retirat.

Aquell que 's tanca perque tot lo seu treball diari (per més qu' ell diu lo contrari), sigui menjá y no fer're.

Aquell que fins s' aconhorta, per viure mes descansat, de demanar caritat,

tot sovint, de porta en porta.

Aquell que diu qu' imitar vol à Jesús, y clá 's veu

que predica 'l que no creu, per pogué 's ben regalar.

Aquell que tenint prohibit tocar dona, lletja ó maca,

LOPEZ-EDITOR, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona.— Correu - Apartat, número 2.

ANNUNCIS

Última obra del eminente escritor

B. PÉREZ GALDÓS

LA LOCA DE LA CASA

Comedia en cuatro actos y en prosa

Precio: DOS PESETAS

EL DOCTOR PASCUAL

Novela de EMILIO ZOLA

Precio: 6 Ptas. — Dos tomos. — Precio: 6 Ptas.

FLORES DE ESTÍO

POESÍAS DE JOSÉ ANSELMO CLAVÉ

Precio: 4 pesetas — Un tomo en octavo encuadernado en tela. — Precio: 4 pesetas

— M. MARTINEZ BARRIONUEVO —

DE PURA SANGRE

Novela española

Un tomo en octavo. — Precio: 3'50 pesetas

VENTA DE HIJOS

Novela española ilustrada por G. Simancas

Un tomo en octavo. — Precio: 3'50 pesetas

GUIA OFICIAL PARA LOS VIAJEROS DE LOS FERRO-CARRILES DE ESPAÑA, FRANCIA Y PORTUGAL

Precio: DOS reales

EL MAL DEL SIGLO

Un tomo en octavo | Novela del Dr. MAX NORDAN | Precio: 3'50 Ptas.

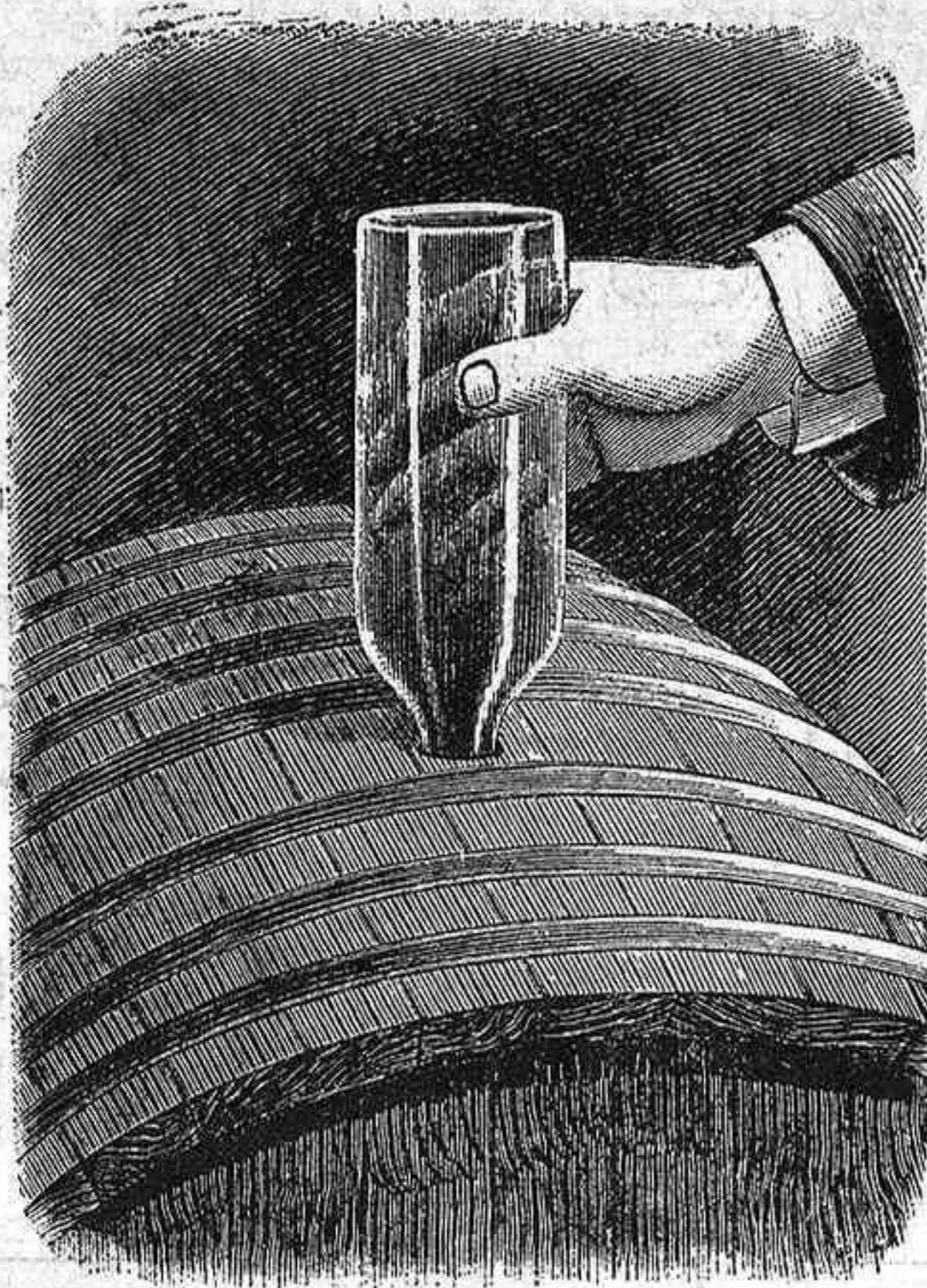
GUIA DE ESPAÑA Y PORTUGAL por D. EDUARDO TODA

Precio: 10 pesetas — Un tomo encuadernado en percalina — Precio: 10 pesetas

NOTA.—Tothem que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l'import en llibransas del Giro Mutuo, ó bé, en sellos de franqueig al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No respensem d'estravios, no remetent además 2 rals pel certificat. Als corresponals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

DISTRACCIONS CASULANAS

LA BOTA Y L' AMPOLLA

La bota es plena de vi; l' ampolla, vuyda.
¿S' empenyarian en omplir l' ampolla, sense val-
guerse de res més que de l' ampolla mateixa?

Es facilíssim. Omplin l' ampolla d' aygua, tã-
pinla ben bé ab lo dit, girinla cap per vall y fi-
quinla corrents en lo forat de la bota, de modo
que 'l broch toqui al vi. Ara treguin lo dit y ja
está. L' aygua de l' ampolla va baixant y 'l vi va
pujant fins que acaba per omplirla tota.

com que la carn es tan flaca,
á voltas sol sé atrevit.

Aquell que á jutjar no mes
per sos fets, se véu al pel
que la idea que del cel
se forma, es molt *tersa-tres*.

Aquell en fi, que, (animal)
sol clamar en alta veu:
—Germans! vos condemnaréu
si acás llegiu la *total*...

— RAMÓN DE MASQUEFA.

II

Ma primera es consonant,
es moneda *invers-segona*,
també tres consonant sona
y 'l *Total*, poeta important.

P. BUYÉ Y V.

MUDANSA

Pera celebrar mes bé
la diada de Sant Roch,
varen fer una *total*,
al mitj de la Plassa *Tot*.

TONI JOAN.

CONVERSA

—Maria ¿vols venir á festa major?
—Si 'l viatge no sigüés molt car....
—Dona, també 'ns divertirem
—Vols dir que si? Donchs anemhi.... Si bé qu' en-
care no sé ahont anirém.
—Que sí: totas dos ho havém dit.

J. A.

LOGOGRIFO NUMERICICH

- 1 2 3 4 5 6.—Nom de dona.
4 1 2 5 6.— » »
6 3 2 1.—Poble catalá.
6 5 6.—Nom de dona.
4 6.— » »
4.—Vocal.
1 2.—Nota musical.
2 1 6.—En las casas de camp.
3 6 4 3.—Nom de aucell.
3 6 1 4 5.—Nom de ópera.
2 1 5 6 5 4.— » »
3 6 1 1 4 3 6.—Població catalana.
P. PEDRAGOSA Y P.

GEROGLÍFICH

PERÚ
NACAR
|
TA

CINTET BARRERA Y CARGOL.

FILLAS DE EVA

Fot. Rentlinger.—Paris

Los ulls escampant dolsura,
la boca plena de mel
lo cabell sembrat d' estrelles...
¡Vés qui ha de pensá ab lo cel!...

Barcelona.—A López Robert, impresor.—Asalto 63.